

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRAHA 5 – ŘEPORYJE

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Školní rok 2023/2024

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	3
2. ÚVOD	4
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
4. ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE	6
5. CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU	7
6. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY	10
A) AKTIVITY PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO UČITELE	10
B) AKTIVITY SPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO ŽÁKY	10
DALŠÍ AKTIVITY V RÁMCI PPŠ	11
TÉMATA PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ZAČLENĚNÁ DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ NA 1. A 2. STUPNI.....	12
C) AKTIVITY PRO RODIČE A SPOLUPRÁCE S RODIČI	13
7. METODY A FORMY PRÁCE VYUŽÍVANÉ V OBLASTI PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ	14
8. EVALUACE	15
A) KVALITATIVNÍ	15
B) KVANTITATIVNÍ	16
VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÉHO SBORU.....	16
SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI	16
PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY	16
VOLNOČASOVÉ AKTIVITY	18
9. KONTAKTY	19
10. ZÁVĚR	20

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy:	Základní škola Praha 5 – Řeporyje, Od Školy 596/5, Praha 5, 15500
Jméno a příjmení ředitele:	Ing. Lenka Weignerová, Ph.D.
Telefon:	725 700 400
e-mail:	weignerova@zs-reporyje.cz

Jméno školního metodika prevence:	Mgr. Lucie Wilczková
Telefon:	731 927 536
e-mail:	wilczkova@zs-reporyje.cz
Specializační studium:	ano
Realizátor vzdělávání:	Vzdělávací institut středočeského kraje

Jméno výchovného poradce pro 2. stupeň	PhDr. Jana Zborovjanová
Telefon:	601 574 559
e-mail:	zborovjanova@zs-reporyje.cz
Specializační studium:	ano
Realizátor vzdělávání:	FF Prešovská univerzita

Jméno výchovného poradce pro 1. stupeň	Mgr. Renata Šantorová
Telefon:	604 536 346
e-mail:	santorova@zs-reporyje.cz

	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagogických pracovníků
1. stupeň	10	258	19
2. stupeň	8	211	24
Celkem	18	469	43

2. ÚVOD

Preventivní program školy je dlouhodobý dokument, který je součástí ŠVP a jeho cílem je vytvořit pozitivní klima školy s minimem kázeňských problémů a rizikového chování ve škole i mimo školu. Přílohou ŠVP je také Krizový plán školy.

Pro vypracování Preventivního programu školy byly využity následující závazné materiály:

- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č.j. 21291/2010-28.
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školských zařízeních.
- Metodický pokyn ministra školství a mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. MŠMT-21149/2016.

Na tvorbě preventivního programu se podílí širší tým, v čele s metodikem prevence, dále výchovní poradci pro 1. a 2. stupeň, vedení školy a učitelé.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Praha 5 - Řeporyje je umístěna v zeleni, mimo dopravní provoz. Cílem naší školy, která vzdělává přibližně 470 žáků, je rozvíjet v dětech jejich přirozenou touhu objevovat. Nabádáme žáky k tomu, aby v sobě našli vnitřní motivaci k vědomému seberozvoji. Přesvědčujeme děti, stejně jako jejich rodiče, o tom, že známky nejsou jediným adekvátním měřítkem ve vzdělávání. Velký důraz klademe na zpětnou vazbu.

Našim žákům dáváme navíc příležitost k tomu, aby výrazně zasahovali do dění ve škole. Zvolení zástupci tříd tlumočí pedagogům a vedení školy připomínky, návrhy či přání svých spolužáků prostřednictvím žakovského senátu. V souladu se svými zájmy si každoročně vybírají naši devátáci z nabídky tzv. povinně-volitelných předmětů – robotika, mediální výchova, rodinná výchova a přírodovědní seminář.

Snažíme se dětem zprostředkovat vhled do odlišných kultur. Již několikátým rokem zapojujeme naše žáky do mezinárodního projektu E. D. I. S. O. N. Celý týden provázejí naše žáky ve výuce i po škole studenti z nejrůznějších koutů světa.

Jako obrovské vzájemné obohacení vnímáme, když do našich lavic usedají žáci pocházející z odlišného jazykového i kulturního prostředí. V porevoluční době u nás absolvovali a absolvují základní školní docházku děti z Ukrajiny, Ruska, Vietnamu či Rumunska. U dětí s odlišným mateřským jazykem zaměřujeme své úsilí především na jejich rychlé zvládnutí českého jazyka a začlenění do kolektivu třídy.

4. ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE

Problematika rizikového chování dětí je celospolečenským problémem. Projevy rizikového chování se dotýkají i dětí, které navštěvují základní školu. Z našeho pohledu pedagogů je důležité zahájit prevenci rizikového chování právě v době základní školní docházky, snažíme se poskytnout žákům co nejvíce informací o problematice všech projevů rizikového chování podaných přiměřeně k jejich věku.

Ukazuje se jako nutné řešit otázky rizikového chování již od mladšího školního věku, proto je důležité zahájit prevenci již od 1. třídy základní školy. Usilujeme o to, aby žáci v průběhu školní docházky absolvovali programy zaměřené na široké spektrum preventivních témat a aby prevence ve škole působila komplexně. Na prvním stupni se zaměřujeme především na stmelování kolektivu a otázky bezpečnosti – ať už v osobním nebo online životě.

Žáci druhého stupně jsou nejohroženější věkovou skupinou, co se týče alkoholu, kouření a drog, proto se snažíme prevenci směřovat na tato témata. Zaměřujeme se také na významné mezníky v životě dětí, které hrají velkou roli v utváření jejich osobnosti – vstup do první třídy, přechod na druhý stupeň a v 9. ročníku připravujeme žáky na přechod na střední školu.

Mezi nejčastější problémy řešené při vyučování patří: zapomínání školních pomůcek, neplnění školních povinností a vulgární vyjadřování. V předchozích letech jsme se setkali zejména s tímto rizikovým chováním: šikana a kyberšikana, sebepoškozování, kouření a záškoláctví. Všechny problémy byly okamžitě řešeny v rámci spolupráce třídního učitele, metodika prevence či výchovného poradce a byly projednány se zákonnými zástupci žáků.

Na preventivních programech dlouhodobě spolupracujeme s externí organizací Život bez závislostí, jejíž lektori jsou vysokoškolsky vzdělaní speciální pedagogové, či psychologové, kteří po rozhovoru s metodikem prevence a s třídním učitelem zrealizují preventivní program přizpůsobený charakteristice třídy.

5. CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Cíle preventivního programu reflektují aktuální situaci, stěžejním cílem je předcházet rizikovému chování. Ve stanovení cílů je vždy přihlédnuto k věku žáků a k situaci v daném kolektivu školní třídy během školního roku. I v letošním školním roce pokračujeme v dlouhodobém programu s organizací Život bez závislostí a v besedách pořádané Městskou policií.

Cíl:	vytvoření bezpečného klima
Ukazatele dosažení cíle:	Bezpečné klima ve třídách, pozitivní atmosféra, důvěra žáků.
Zdůvodnění cíle:	Vytvoření přátelské a důvěryhodné atmosféry, předcházení šikany.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Dlouhodobým cílem školy je, aby k nám děti měly důvěru a nebály se nám svěřit s případnými problémy. Usilujeme o vytvoření místa pro efektivní vzdělávání.

Cíl:	posilování komunikačních dovedností
Ukazatele dosažení cíle:	Schopnost řešit konflikty a problémy.
Zdůvodnění cíle:	Vzájemné přátelské soužití a tolerance.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Umění vyjádřit a obhájit si svůj názor, pravidla vzájemné tolerance a respektu.

Cíl:	poskytnout žákům množství informací o rizikovém chování
Ukazatele dosažení cíle:	Žák dokáže vyjmenovat druhy a nebezpečí rizikového chování (např. alkohol, drogy, šikana ad.).

Zdůvodnění cíle:	Je nutné informovat žáky o rizikových jevech, se kterými se mohou ve společnosti setkat.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Seznamovat žáky s trestními důsledky nezodpovědného chování vůči druhým. Předat informace o tom, jak se takovému chování bránit.

Cíl:	výchova ke zdravému životnímu stylu
Ukazatele dosažení cíle:	Žák vysvětlí zásady zdravé výživy a zapojuje se do sportovních aktivit pořádaných školou.
Zdůvodnění cíle:	Řada žáků se stravuje nezdravě, je důležité jim vštěpit správné návyky již na 1. stupni a informovat je o nebezpečí poruch příjmu potravy.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Vést žáky ke zdravému životnímu stylu.

Prevence rizikového chování dětí v působení naší školy je dále zaměřena na:

a) předcházení rizikovým jevům v chování žáků:

- drogové závislosti, alkoholismus a kouření
- šikana a ubližování
- kyberšikana
- sebepoškozování
- vandalismus a další formy násilného chování
- záškoláctví
- krádeže
- rasismus, intolerance
- kriminalita a delikvence
- poruchy příjmu potravy
- sexuální rizikové chování

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování mravní výchovy mládeže

Další cíle:

- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence
- aktivní spolupráce s rodiči žáků a dalšími organizacemi podporující prevenci

Všechny stanovené cíle našeho PPŠ jsou v souladu a plně přispívají k plnění dlouhodobých cílů naší školy: plnit zadání ŠVP, podílet se na utváření mladého člověka, na jeho zdravém životním stylu a pozitivně formovat jeho osobnost. Pozitivní výsledky PPŠ jsou závislé na kvalitní a intenzivní spolupráci mezi školou a rodiči žáků.

6. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

A) AKTIVITY PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO UČITELE

Název a odborné zaměření vzdělávání	Rizikové chování u žáků
Stručná charakteristika	seznámení se s výskytem rizikového chování na naší škole a možnostmi řešení
Realizátor/ lektor	metodik prevence, lektori organizace Život bez závislostí
Počet proškolených pedagogů	všichni pedagogičtí pracovníci
Počet hodin	dle potřeby a aktuálních problémů
Termín konání	V průběhu školního roku 2023/2024 (porady, setkání s lektorem organizace Život bez závislostí).

B) AKTIVITY SPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO ŽÁKY

Název programu	Dětství bez drog
Typ programu	interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Žádoucí a nežádoucí chování, nebezpečí závislosti na alkoholu, závislosti na počítači, problémy v pubertě, návykové látky, přechod na střední školu.
Realizátor	organizace Život bez závislostí
Cílová skupina	všichni žáci 1. a 2. stupně
Počet žáků v programu	469
Počet hodin programu	30
Návaznost na cíle preventivního programu	Hlavním cílem projektu Dětství bez drog je předcházet rizikovým jevům v chování žáků a také zmírňovat projevy rizikového chování.
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků a třídních učitelů, klima třídy.
Termín	V průběhu školního roku 2023/2024.

DALŠÍ AKTIVITY V RÁMCI PPŠ

- slavnostní uvítání prvňáčků první den školy – účast žáků 1. a 9. tříd, pedagogů a rodičů
- Řeporyjská strašidylka – slavnostní pasování žáčků prvních tříd, účast žáků, pedagogů a rodičů žáků naší školy
- Dráček předškoláček – akce, kterou pořádají učitelé 1. stupně pro předškoláky MŠ v Praze 5 - Řeporyjích
- zdravý životní styl – „Jablíčkový den“ a „Bramborový den“ pro žáky 1. stupně
- vánoční dílničky
- burza sazenic
- aktivity v rámci předmětů – projektové vyučování, projekty v jednotlivých předmětech
- ročníkové práce žáků 9. tříd
- účast ve sportovních soutěžích a vědomostních olympiádách
- sportovní dopoledne
- ekologická výchova
- lyžařský kurz
- školy v přírodě
- školní výlety
- třídnické hodiny
- dramatický kroužek
- sportovní kroužek
- žakovský senát

Přestože hlavní náplní dalších aktivit není prevence sociálně rizikového chování, tyto aktivity výrazně napomáhají v upevňování přátelských vztahů žáků naší školy. Při většině akcí se setkávají žáci vyšších i nižších ročníků, učí se spolu spolupracovat, řešit problémy života ve skupině, osvojují si toleranci k druhým, učí se zvládat zátěžové situace, starat se sami o sebe i o ostatní. Většina těchto akcí navíc napomáhá k prezentaci naší školy a v neposlední řadě i k upevňování spolupráce s rodiči a k navázání dobrých vztahů – škola – rodiče žáků.

**TÉMATATA PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ZAČLENĚNÁ DO
VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ NA 1. A 2. STUPNI**

Ročník	Předmět	Téma	Vyučující
1. – 2. ročník	ČJS	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dopravní výchova ✓ spolupráce ✓ osobní bezpečí ✓ zdravý životní styl 	třídní učitelé
3. -5. ročník	ČJS	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mezilidské vztahy ✓ zdravý životní styl ✓ návykové látky ✓ šikana ✓ bezpečnost na internetu 	třídní učitelé
6. – 9. ročník	VO, Ch, Př, TV, ČJ, MV, IKT	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mezilidské vztahy ✓ zdravý životní styl ✓ návykové látky ✓ způsoby chování a komunikace v různých životních situacích ✓ tolerance, respektování odlišných názorů ✓ rasismus ✓ lidská práva a práva dětí ✓ právní odpovědnost ✓ šikana a kyberšikana ✓ nebezpečí sociálních sítí 	vyučující daných předmětů

C) AKTIVITY PRO RODIČE A SPOLUPRÁCE S RODIČI

Název programu	Společné aktivity
Stručná charakteristika programu	<ul style="list-style-type: none">• Řeporyjská strašidylka• burza sazenic• vánoční dílničky• den otevřených dveří• schůzky pro rodiče budoucích prvňáčků• třídní schůzky a konzultace
Realizátor	vyučující ZŠ
Počet hodin programu	dle zájmů rodičů
Termín konání	v průběhu školního roku 2023/2024
Zodpovědná osoba	učitelé pověřeni vedením školy

7. METODY A FORMY PRÁCE VYUŽÍVANÉ V OBLASTI PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

- interaktivní semináře
- diskuze
- výklad
- modelové situace
- dramatizace, scénky
- pozorování
- dotazníky
- hry a hraní rolí

8. EVALUACE

a) kvalitativní

V uplynulém školním roce jsme zrealizovali projekt „Dětství bez drog“, kterého se zúčastnili žáci 1. – 9. ročníku. Cílem našeho projektu je, aby žáci v průběhu školní docházky absolvovali programy zaměřené na široké spektrum preventivních témat, což se nám podařilo i v loňském roce splnit.

Témata jsme upravovali během školního roku dle aktuálních potřeb jednotlivých žáků a třídních kolektivů, vždy na základě konzultace třídního učitele s metodikem prevence a lektorkou organizace. Ve většině tříd jsme volili témata zaměřená na žádoucí a nežádoucí chování ve skupině, jelikož v některých třídách docházelo k častému porušování třídních pravidel.

Během roku jsme ve třídách, popřípadě u jednotlivých žáků museli řešit i některé další problémy jako například sebepoškozování, kyberšikanu, záškoláctví a poruchy příjmu potravy. Na tyto problémy jsme se snažili ihned reagovat, ve většině případech ve spolupráci s organizací Život bez závislostí, která nám pomohla prostřednictvím jejich programů, a navíc lektorka navrhla vždy další postupy, jak se třídami nadále pracovat. Dále jsme využívali pro práci se třídami třídnické hodiny, které na druhém stupni probíhají pravidelně každý měsíc.

V některých případech jsme museli také spolupracovat s OSPODem a Policií ČR. Na spolupráci se vždy podílí vedení školy, výchovné poradkyně, metodička prevence a třídní učitelé.

Dále jsme na naší škole spolupracovali s Městskou policií. Na 1. stupni využíváme jejich preventivně vzdělávací programy zaměřené především na bezpečné chování, na 2. stupni se jedná o programy zaměřené na kriminalitu dětí, základy právního vědomí a návykové látky.

I v letošním školním roce budeme s Městskou policií nadále pokračovat, stejně tak jako ve spolupráci s organizací Život bez závislostí. Chceme se zaměřit na stmelování třídních kolektivů. K tomu určitě napomohou i třídnické hodiny, které budou nově na 2. stupni probíhat pravidelně jednou za 14 dní. S náplní třídnických hodin bude třídním učitelům nápomocna také školní psycholožka, která zde bude od letošního roku působit. Dále chceme v dětech posilovat dovednosti, které jim umožní efektivně zvládat úkoly a výzvy každodenního života – schopnost týmové práce, verbální a neverbální komunikace a rozvoj kritického myšlení.

b) kvantitativní

VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÉHO SBORU

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování	
Počet vzdělávacích aktivit	10
Celkový počet proškolených pedagogů	7
Počet hodin vzdělávání	37

SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Schůzka rodičů budoucích prvňáčků	1	2	50
vánoční dílny	1	2	60
Swap rostlin	1	3	100
Slavnostní rozloučení se žáky 9. ročníků	1	1	40

PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Aktivity	Třídy	Počet hodin přímé práce
--	----------	-------	-------------------------

Blok primární prevence	Bezpečně v každém období	1. a 2. třídy	4
	Dopravní výchova	1. až 5. třídy	10
	Šikana	6. třídy	2
	Kriminalita dětí	7. třídy	2
	Drogy	5. a 8. třídy	4
	Základy právního vědomí	9. třídy	4
	Kyberšikana	1. – 9. třídy	18
	Fake-news	9. třídy	4
	Sexuální výchova	8. třídy	4
Interaktivní seminář	Nejsme spolužáci, ale i kamarádi	1. a 2. třídy	10
	Třídní pravidla	3. třídy	10
	Je nám spolu dobře	4., 6. a 8. třídy	10
	Jsem spokojený ve svém těle	7. třídy	4
Pobytová akce	škola v přírodě	1. – 9. třídy	5 dní
	spaní ve škole	4. – 9. třídy	1 den

	vícedenní školní výlet	1. – 9. třídy	2 – 4 dny
--	------------------------	---------------	-----------

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Volnočasové aktivity ve škole	Počet aktivit	Počet žáků
Školní družina	18	163
Školní kroužky	17	120

3. KONTAKTY

Metodik prevence při PPP	Mgr. Magdalena Tejkalová Bc. Ondřej Mýtina	735 379 422 251 611 803	prevenceppp5@volny.cz mytina.ppp5@gmail.com
Protidrogový koordinátor	Bc. Iveta Miklasová	257 000 472	iveta.miklasova@praha5.cz
Organizace Život bez závislostí	Mgr. Tomáš Holub	773 050 840	t.holub@zivot-bez-zavislosti.cz
Oddělení sociálně právní ochrany dětí	Mgr. Lucie Pondělíčková	235 011 626	pondelickoval@praha13.cz
Krajský metodik prevence	Ing. Monika Puchelová	236 004 164	monika.puvchelova@praha.eu
Pražské centrum primární prevence		222 074 126	ppcp@prevence-praha.cz
Linka bezpečí		116 111	
Rodičovská linka		606 021 021	pomoc@rodicovskalinka.cz
Linka první psychické pomoci		116 123	
Pražská linka důvěry		222 580 697	linka.duvery@csspraha.cz

4. ZÁVĚR

Preventivní program školy 2023/2024 pokračuje a navazuje na předcházející roky. Naše preventivní aktivity na sebe navazují, jsou kontinuální a komplexní. Preferujeme interaktivní semináře pořádané organizací Život bez závislostí. Programy berou zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců a na vytváření dobrého klimatu v každé třídě a tím i na celé škole. Snažíme, aby žáci získali řadu znalostí a dovedností v oblasti prevence rizikového chování. Školní metodik prevence spolu s vedením školy a ŠPP je připraven reagovat na aktuální problémy školy a pomáhat při jejich řešení.